

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Юлиана Крумова Маринова, дм

Ръководител катедра „Социална медицина, здравен мениджмънт и медицина на бедствените ситуации“, Медицински факултет, Тракийски университет – Стара Загора

Относно: открита процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“

Настоящата рецензия представям в качеството си на член на Научното жури, назначено със Заповед № 3739/17.11.2022 г. и Заповед № 3782/21.11.2022 г. на Ректора на Тракийски университет – Стара Загора – проф. д-р Д. Янков и решение на Факултетния съвет на Медицински факултет (протокол № 11/15.11.2022 г.) във връзка с процедура за защита на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ на д-р **Катя Радкова Телбийска** – докторант в самостоятелна форма на обучение, отчислена с право на защита по докторска програма **Акушерство и гинекология**, професионално направление **7.1. „Медицина“**, област на висше образование: **7. Здравеопазване и спорт** към Катедра „Акушерство и гинекология“ – Медицински факултет, Тракийски университет – Стара Загора с научен ръководител доц. д-р Мария Ангелова, дм.

Тема на дисертационния труд **„Място на аборт по желание в регулирането на раждаемостта сред съвременните български жени“**.

Дисертационният труд е насочен за публична защита с решение на разширения катедрен съвет към Катедра „Акушерство и гинекология“ – Медицински факултет, Тракийски университет – Стара Загора. На първото заседание на научното жури, проведено на 25.11.2022 г. съм определена да представя Рецензия. Същата е изработена на базата на представените документи по процедурата, които са в пълно съответствие с изискванията и са отлично подредени.

Кариерен профил на докторанта д-р Катя Радкова Телбийска:

Катя Телбийска се дипломира с ОКС „Магистър – лекар“ през 2012 г: Медицински университет – гр. Пловдив. Работи като лекар – ординатор, специализант и специалист по Акушерство и гинекология в УСБАЛАГ „Селена“ – Атанас Влахов, гр. Пловдив (и към момента като специалист акушер - гинеколог), МБАЛ „Пазарджик“ – АД (2013-2015 г.), МБАЛ Пловдив (2012-2015 г). Притежава специалност по Акушерство и гинекология от 2018 г: Медицински университет – гр. Пловдив.

Д-р Катя Телбийска последователно развива и усъвършенства своите професионални умения и допълнителна квалификация с оперативна насоченост в областта на Акушерството и гинекологията. Владее и ползва в работата си английски и френски чужди езици.

Общо описание на дисертационния труд: Представеният за оценка дисертационен труд отговаря на изискванията, посочени в Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение. Съдържа 199 страници и включва всички раздели, определени в Правилника за развитието на академичния състав в Тракийски университет (литературен обзор; цел и задачи; материал и методи; резултати и обсъждане; изводи и заключения; приноси, библиография, свързани статии и участия в научни форуми).

Дисертационният труд е онагледен с 28 таблици, 40 фигури, едно приложение – използвания инструмент в собственото проучване. Библиографията съдържа 67 литературни източници от които 14 (21%) на кирилица и 53 (79%) на латиница.

Темата на дисертационния труд: „**Място на аборта по желание в регулирането на раждаемостта сред съвременните български жени**“ е особено актуална и значима за съвременното, в пълно съответствие с професионалния профил на д-р Телбийска, която умело аргументира тази значимост. **Литературният обзор** обхваща 96 страници от дисертацията, структуриран така, че да обхваща задълбочено и всестранно проблема, представен в 13 раздела, както следва: 1. Опит за дефиниция на аборт по желание; 2. Етиология на селективен аборт; 3. Аборт по медицински показания; 4. Термини в практиката; 5. Спонтанни и хабитуални аборти – етиология и мястото им в регулирането на раждаемостта; 6. Аборт само след верификация на интраутеринна бременност; 7. Артифициален аборт – методи, средства, предимства, недостатъци; 8. Техники. Превенция на усложненията. Инструментариум; 9.

Усложнения от хирургично прекъсване на нежелана бременност; 10. Наблюдение и избор на контрацепция след хирургично прекъсване на нежелана бременност; 11. Статистика на абортите; 12. Поглед в историята на аборта; 13. Философия, деонтология и Право през призмата на елективния аборт. **Обобщено:** Обзорът е написан с вещина и категорично отразява дълбоко познание на обсъжданите проблеми. Използваните литературни източници представляват научни публикации на чуждестранни и български изследователи, коректно цитирани. Давам положителна оценка на тази част от дисертационния труд, в която проличава: информираността на докторанта по изучавания проблем; умение за боравене с литературни източници; високо чувство за отговорност и коректност на цитирането. Обзорът завършва с изводи в 3 пункта, в които изкрystalизира **актуалността на темата** на дисертационния труд и се очертават измеренията на поставените **цел, задачи и методика на собственото проучване**.

Цел и задачи, материали и методи: са представени на 6 страници от дисертационния труд. **Целта** на дисертационния труд е формулирана точно и ясно: „*да се направи епидемиологичен анализ на елективен аборт в извадка от българската популация, като се установи нивото му в регулирането на раждаемостта сред съвременните български жени.*“. **Задачите**, които изследователя си поставя, са обособени в 9 пункта, пряко свързани с постигане на изследователската цел.

Инструменти, материали и методи на проучването: д-р Телбийска описва в последователността на горепосочените направления на изследователските задачи, задълбочено и с дълбоко разбиране на съответните подходи и методики на изследване. **Време и място на проучването, логически и технически единици на наблюдение, критерии за включване и изключване** в проучването са описани подробно. Те са адекватни и насочени за постигане на изследователската цел и задачи. Емпиричното социологическо изследване е проведено в периода 2018 – 2020 г. с обхванати общо 684 пациентки на възраст между 18 и 45 години, от които 512 със здравословни проблеми, несвързани с прекъсване на нежелана бременност и 172 жени, заявили прекъсване на нежелана бременност. Анкетната карта на проучването е оригинално разработена, включва 30 въпроса и е приложена към дисертацията. За контрол на замъгляването е приложен подход на стратификация по възраст и други определящи фактори. **Математико-статистическите методи** (описателна и аналитична статистика) за обобщаване и анализ на данните са коректно представени. За статистическа обработка и анализ на данните е използван статистически пакет SPSS ver. 22.0.

Резултати от собственото проучване: Д-р Телбийска ги представя последователно, съответно на поставените задачи в следващите 62 страници от дисертационния труд. Тази част от дисертацията е изключително добре подредена и онагледена с коректно представени резултати в табличен вид и цветни графични изображения. Изложението на резултатите е израз на уменията на д-р Телбийска да борави добросъвестно и коректно с данните от научното изследване, да прилага подходящите методи за анализ и да интерпретира задълбочено. Тази част от дисертационния труд заслужава особено внимание и висока оценка със своето адекватно структуриране, логическа обвързаност и последователност в контекста на определен методически подход на научното изследване. Висока оценка заслужава уменията на автора за интерпретация на данните и умение за анализ и синтез на научната информация. Предвид ограничения обем на рецензията, не си позволявам да селектирам и представям частично най-значимите от тях.

В същия контекст оценявам следващата част от дисертационния труд: **Обсъждане**, разработена на 10 страници от дисертацията.

Следват **Изводи и приноси:** Д-р Телбийска формулира 9 извода и 6 приноса, които са обобщени от докторанта като такива с оригинален и потвърдителен характер. Приемам ги по начина, по който са представени от докторанта. Смятам, че така представени, приносите максимално синтезират същността на този дисертационен труд, осветляващ важни аспекти на изследвания проблем – място на аборта по желание в регулирането на раждаемостта в контекста на репродуктивното здраве и репродуктивни права като проблем на избор на личността и като проблем на общественото здраве и обществото като цяло.

Д-р Телбийска формулира също така **Препоръки**, представени в 10 пункта, които отразяват важни интердисциплинарни и межлусекторни подходи и стратегии за промоция и профилактика на сексуалното и репродуктивно здраве, които приемам по начина, по който са представени.

Публикации във връзка с дисертационния труд: Във връзка с дисертационния труд д-р Катя Телбийска представя **4 пълнотекстови публикации** в престижни български и чуждестранни периодични научни издания (“Акушерство и гинекология”, “Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences” и **2 участия в научни форуми.**

Авторефератът е разработен на 74 страници, правилно структуриран, съдържа основните резултати от научното проучване, списък на свързаните с дисертационния труд публикации и участия в научни форуми, резюме на английски език.

Лични впечатления: Не познавам докторантката, от представените документи по процедурата мога да изразя, че тя отговорно и добросъвестно е изпълнила задачите, които са поставени за постигане на целите и задачите на дисертационния труд, които отразяват доросъвестност и отговорност в изследователската работа: спазени принципи на добра практика в научно-изследователската работа и съобразени стични принципи и стандарти на научното проучване. Всичко това се потвърждава от приложените документи – протоколи в съответствие с изискванията на институцията.

Критични бележки и коментари: От приложените документи по процедурата се уверявам, че докторантката се е съобразила и изпълнила препоръките по обсъдения проект на дисертационен труд при предварителното обсъждане на ниво Катедрен съвет. Следва да се обсъди начинът, по който да се популяризират резултатите от проведеното проучване, така че препоръките да достигнат до техните адресати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Давам цялостна положителна оценка на представения от д-р Катя Радкова Телбийска –докторант на самостоятелна подготовка, отчислен с право на защита по докторска програма **Акушерство и гинекология**, професионално направление 7.1 „Медицина”, област на висше образование: **7. Здравеопазване и спорт** към Катедра „Акушерство и гинекология” – Медицински факултет, Тракийски университет – Стара Загора дисертационен труд на тема: **„Място на аборта по желание в регулирането на раждаемостта сред съвременните български жени”**.

Дисертационният труд съдържа научно-теоретични, методологични и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и **отговарят на всички изисквания** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав в Тракийски университет – Стара Загора.

Давам своя положителен вот **„ДА”** и препоръчвам на членовете на Уважаемото научно жури да гласуват **за присъждане на образователната и научна степен**

„Доктор” на д-р Катя Радкова Телбийска по научната специалност „Акушерство и гинекология”, професионално направление 7.1, „Медицина” от област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

09.12.2022 г.
гр. Стара Загора

Изготвил рецензията
проф. д-р Юлиана Крумова Маринова, дм

REVIEW

by Prof. Yuliana Krumova Marinova, MD, PhD,

Head of the Department of Social Medicine, Health Management and Emergency Medicine,
Medical Faculty, *Trakia* University - Stara Zagora

Regarding: a procedure for acquisition of the educational and scientific degree „Doctor“ .

I present this review in my capacity of a member of the Research Council, appointed by Order № 3739 of 17 November, 2022 and Order № 3782 of 21 November, 2022 of the Rector of *Trakia* University – Stara Zagora Prof. D. Yarkov, MD and the decision of the Faculty Council of the Medical Faculty (Proceedings № 11 of 15 November, 2022) in connection with opening a procedure for defense of a dissertation for acquisition of the educational and scientific degree „ Doctor“ by **Katya Radkova Telbiyska, MD** – a PhD student on individual training, stricken off the list of PhD students with the right to defend a thesis in the doctoral programme of **Obstetrics and Gynaecology**, Professional area 7.1. **Medicine**, Higher education area 7. **Healthcare and Sports**, at the Department of Obstetrics and Gynaecology, Medical Faculty, *Trakia* University - Stara Zagora; research advisor of the PhD student Assoc. Prof. Maria Angelova, MD, PhD.

Topic of the dissertation: **Place occupied by elective abortion in the regulation of birth rate in Bulgarian women nowadays**

The thesis is due for public defense by decision of the extended Department Council of the Department of Obstetrics and Gynaecology, Medical Faculty, *Trakia* University - Stara Zagora. At the first session of the Research Council, held on 25 Nov., 2022 I was assigned to present a review. The latter was written on the basis of the presented **documents** required by the procedure, which were excellently arranged and fully compliant with the requirements.

Career profile of the PhD student Katya Radkova Telbiyska, MD

Katya Telbiyska graduated from the Medical University Plovdiv in 2012, obtaining the educational and qualification degree of Master of Science in Medicine. She has worked as a physician, specializing physician and specialist in Obstetrics and Gynaecology at *Selena* University Specialized Hospital in Obstetrics and Gynaecology Plovdiv (where she is still working as a specialist in Obstetrics and Gynaecology), Pazardzhik General Hospital AD

(2013-2015), and Plovdiv General Hospital (2012-2015). In 2018 she obtained the speciality of Obstetrics and Gynaecology at the Medical University Plovdiv.

Dr. Katya Telbiyska is consistent in developing and expanding her professional skills and additional qualification in the area of obstetric surgery. She masters and uses in her work English and French.

General description of the dissertation. The thesis submitted for evaluation meets the requirements, stated in the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations on its application. It contains 199 pages and includes all sections determined by the Regulations on the Development of the Academic Staff of *Trakia* University (review of literature; aim and tasks set; materials and methods; results and discussion; conclusions; contributions, reference list, articles associated with the topic of the thesis, participation in scientific forums).

The dissertation is illustrated by 28 tables, 40 figures and one appendix the instrument used in the PhD student's own research. The reference list contains 67 sources, 14 (21%) of which in Cyrillic alphabet and 53 (79%) in Roman alphabet.

The **topic of the dissertation Place occupied by elective abortion in the regulation of birth rate in Bulgarian women nowadays** is particularly topical and significant at present, fully corresponding to the professional profile of Dr. Telbiyska who skillfully advances her arguments regarding the implications of the issue. **The review of literature** covers 96 pages of the dissertation and is structured in such a way that the issue is thoroughly and comprehensively presented in 13 sections as follows: 1. Attempt at defining requested abortion; 2. Etiology of elective abortion; 3. Abortion required by medical indications; 4. Terms used in the practice; 5. Spontaneous and habitual abortions etiology and their place in the regulation of the birth rate; 6. Abortion only after verification of intrauterine pregnancy; 7. Artificial abortion methods, means, advantages and disadvantages; 8. Techniques. Prevention of complications. Instruments used; 9. Complications of surgical interruption of unintended pregnancy; 10. Observation and choosing contraception following surgical interruption of unintended pregnancy; 11. Abortion statistics; 12. A view on the history of abortion; 13. Philosophy, Deontology and Law through the prism of elective abortion. **Summing up:** The review of literature is skillfully written and unambiguously shows profound knowledge of the issues discussed. The reference sources used are research publications of foreign and Bulgarian scientists, adequately cited. I give my positive mark to this section of the dissertation, which reveals the PhD student's knowledge of the issue studied; her skill in using literature sources; her high sense of responsibility and adequacy in

citation. At the end of the section covering the review of literature three conclusions are made, revealing the **topical nature of the issue** discussed in the thesis and outlining the magnitude of the **aim** and **tasks** set by the researcher, as well as the **methods of the postgraduate student s own research**.

The aim and tasks, the materials and methods are presented on 6 pages of the dissertation. The **aim** is clearly and precisely formulated: *to make an epidemiological analysis of elective abortion in an excerpt from the Bulgarian population by identifying its level in the regulation of the birth rate among Bulgarian women nowadays*. **The tasks set** are presented as 9 items, directly related to the achievement of the aim of the study.

Instruments used, materials and methods of the study: Dr. Telbiyska describes them comprehensively in the succession of the above-mentioned areas of the research tasks, showing profound knowledge of the respective approaches and methods of study. **The time and place of the study, the logical and technical units of observation, the criteria for inclusion in and exclusion from** the study are described in detail. They are adequate and directed to the achievement of the research aim and tasks. The empirical sociological investigation was carried out in the period 2018–2020, involving a total of 684 patients of an age varying between 18 and 45, 512 of which having health issues, non-associated with interruption of an unintended pregnancy, and 172 women requesting interruption of an unintended pregnancy. The questionnaire card used in the study is originally developed, includes 30 questions and is submitted as an appendix of the dissertation. For the purposes of controlling obscenity, a stratification approach is applied, based on age and other determining factors. **The mathematical and statistical methods** (descriptive and analytical statistics) in analyzing the data are correctly presented. The statistical package SPSS, ver. 22.0 is used in the statistical processing and analysis of the data.

Results of the researcher s own investigation: Dr. Telbiyska presents the results of the tasks set on the 62 pages of the dissertation that follow. This section of the thesis is extremely well-arranged and illustrated with the results properly presented in tables and colour graphic images. The way in which the results are presented reveals Dr. Telbiyska s ability to handle conscientiously and properly the research data obtained, applying the appropriate methods of analysis and giving a thorough interpretation. This section of the dissertation deserves special attention and a high mark because of its adequate structure, its logic and consistency in the context of a certain methodological approach of the research study. The ability of the author to interpret data and her skill in analyzing and synthesizing

scientific information deserve to be highly evaluated. Having in mind the limited bulk of the review, I do not take the liberty to select and present the most significant pieces worth mentioning.

I evaluate similarly the next section of the dissertation – **Discussion**, occupying 10 pages of the thesis.

Conclusions and contributions: Dr. Telbiyska has formulated 9 conclusions and 6 contributions, described by the doctoral candidate as being of original and confirmative nature. I accept them in the way, in which they are presented by the author. I believe that presented as they are, the contributions synthesize the essence of this dissertation to a maximum degree, with its focus on important aspects of the issue studied – the place occupied by requested abortion in the birth rate regulation in the context of reproductive health and reproductive rights, as an issue of choice of a person and as an issue of public health and society as a whole.

Dr. Telbiyska has also formulated **Recommendations**, presented as 10 items and reflecting substantial interdisciplinary and inter-sector approaches and strategies for promotion and prophylaxis of sexual and reproductive health, which I accept in the way, in which they are presented.

Publications associated with the thesis: Dr. Telbiyska has presented **4 full-text articles** published in prestigious Bulgarian and international journals (*Obstetrics and Gynaecology* (in Bulg.), *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*) **and 2 participations in scientific forums.**

The synopsis of the thesis covers 74 pages; it is properly structured, contains the main results of the research, a list of publications associated with the thesis and the participations in scientific forums, as well as a summary in English.

Personal impressions: I do not know the PhD student in person, but from the submitted documents I can say that she has accomplished responsibly and thoroughly the tasks set for achieving the aims and tasks of the dissertation, which reveals her conscientiousness and responsibility in research – she has complied with the principles of good practices in research, as well as the ethical principles and standards of the scientific investigation. All this is confirmed by the submitted documents – proceedings in compliance with the requirements of the institution.

Critical notes and comments: Having in mind the submitted documents meeting the requirements of the procedure, I am convinced that the PhD student has taken into

consideration and fulfilled the recommendations made in the preliminary discussion of the project of the dissertation at a Department Council. The way in which to disseminate the results of the study carried out remains to be discussed, so that the author's recommendations could reach the respective addressees.

CONCLUSION

I evaluate positively as a whole the dissertation entitled **Place occupied by elective abortion in the regulation of birth rate in Bulgarian women nowadays** submitted by **Katya Radkova Telbiyska, MD** – a PhD student on individual training, stricken off the list of PhD students with the right to defend a thesis in the doctoral programme of **Obstetrics and Gynaecology**, Professional area 7.1. **Medicine**, Higher education area 7. **Healthcare and Sports**, at the Department of Obstetrics and Gynaecology, Medical Faculty, *Trakia* University - Stara Zagora.

The dissertation contains scientific and theoretical, methodological and applied results, which represent original contribution to science and **meet all requirements** of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria and the Regulations on its application, as well as the Regulations on the Development of the Academic Staff of *Trakia* University - Stara Zagora.

I therefore vote positively with **YES** and recommend the members of the Honourable Research Council to vote **for conferring the educational and scientific degree „Doctor“** of **Katya Radkova Telbiyska, MD** in the research speciality of **Obstetrics and Gynaecology**, Professional area 7.1. **Medicine**, Higher education area 7. **Healthcare and Sports**.

09 December, 2022
Stara Zagora

Review prepared by:

Prof. Yuliana Krumova Marjova, MD, PhD